

สาระสำคัญของระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ตาม
พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕

โดย นายเสกสรรค์ กันยาสาย
หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สปสช.

เจตนารมณ์ของ พรบ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๕๒ บัญญัติให้ "ชนชาวไทยย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ และการให้บริการสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา ๘๒ บัญญัติให้ รัฐต้องจัดและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง

มาตรา ๕ แห่ง พรบ.ฯ "บุคคลทุกคนมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพตามที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้

กลไกรัฐการจัดและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุข

สิทธิและเสรีภาพ

บุคคลทุกคนมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ (ม.๕)

กองทุน

วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสนับสนุน/ส่งเสริม การจัดบริการสาธารณสุข (ม.๓๘)

คณะกรรมการ
หลักประกันสุขภาพ
แห่งชาติ

กำหนดประเภทและขอบให้การให้บริการสาธารณสุขที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต ม.๑๘(๓)
กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารจัดการเงินกองทุน ม.๑๘(๔)

สำนักงานหลักประกัน
สุขภาพแห่งชาติ

บริหารกองทุนให้เป็นตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ม.๒๖(๔)

บริหารกองทุน

จัดบริการสาธารณสุข
ม.๔๖ ม.๘

เหตุสมควร/อุบัติเหตุ
ฉุกเฉิน ม.๗

เงินช่วยเหลือเบื้องต้น
ม.๔๑

ระบบหลักประกันฯ
ท้องถิ่นหรือพื้นที่ ม.๔๗

ผู้มีสิทธิรับเงินกองทุน

หน่วยบริการ

สถานบริการ

ผู้รับบริการ

อปท.

การดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับ ท้องถิ่นหรือพื้นที่

มาตรา 47 เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับบุคคลในพื้นที่ โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสม และความ **ต้องการของประชาชนในท้องถิ่น** ให้คณะกรรมการสนับสนุนและประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้ องค์กรดังกล่าวเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยให้ได้รับค่าใช้จ่ายจากกองทุน

สาระสำคัญของ มาตรา 47

สาระสำคัญ

เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับบุคคลในพื้นที่โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

หน้าที่หน่วยงานของรัฐ

□ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น

ผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

□ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สนับสนุนและประสาน กำหนดหลักเกณฑ์

กลไกทางการเงิน

□ โดยให้ได้รับค่าใช้จ่ายจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

หลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น หรือพื้นที่ ?

หลักประกันสุขภาพ คือ การประกันสิทธิของประชาชนทุกคน ให้ได้รับบริการทางด้านสุขภาพที่มีมาตรฐานอย่างเสมอหน้ากัน ด้วยเกียรติและศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน โดยที่ภาระด้านค่าใช้จ่ายไม่เป็นอุปสรรคที่เขาจะได้รับสิทธินั้น

การสร้างหลักประกันสุขภาพให้กับประชาชนให้เข้าถึงบริการทางสุขภาพนั้น ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน

+ ท้องถิ่นหรือพื้นที่

= หลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

ที่มา : คณะทำงานพัฒนานโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า, ข้อเสนอระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2544)

คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กับ หน้าที่ สนับสนุนและประสาน

บันทึกความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเรื่องการบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพ และสวัสดิการชุมชนในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่
ระหว่าง

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย
สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กับหน้าที่ กำหนดหลักเกณฑ์

- (๑) ประกาศฯ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๕๗
- (๒) ประกาศฯ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๙ (LTC)
- (๓) ประกาศฯ เรื่อง การจัดบริการสาธารณสุขของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. 2557
- (๔) ประกาศฯ เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดเลือกกรรมการในคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๕๗
- (๕) ประกาศสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนและส่งเสริมศูนย์พัฒนาและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการ พ.ศ. ๒๕๖๐

**ประกาศฯ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่
พ.ศ. ๒๕๕๗**

อปท.ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(๑) มีความประสงค์เข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนฯ

(๒) มีการดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในพื้นที่มาก่อนแล้ว และมีการจัดทำแผนและดำเนินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆในพื้นที่

(๓) มีความพร้อมในการอุดหนุนเงินหรืองบประมาณตามอัตราส่วนที่กำหนด

ข้อตกลงระหว่าง สปสช.กับ อปท.

สาระสำคัญ ทั้งสองฝ่ายตกลงร่วมกันสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุข เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพ การรักษาพยาบาลระดับปฐมภูมิ ที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบ และผูกพันตามประกาศ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. 2557 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หน้าที่ สปสช.ตามข้อตกลง

- สำนักงาน จะจัดสรรเงินค่าบริการสาธารณสุขจากกองทุน หลักประกันสุขภาพแห่งชาติในส่วนของ การสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคเข้ากองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับ ท้องถิ่นหรือพื้นที่ ตามที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติกำหนดในแต่ละปี
- สำนักงาน จะดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่กองทุน หลักประกัน สุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ อันเกิดจากการ ดำเนินงานและ บริหารจัดการให้ลุล่วงไปด้วยความรวดเร็ว ไม่เป็นอุปสรรคต่อการ ดำเนินงานตามภารกิจที่ตกลงกัน

หน้าที่ อปท.ตามข้อตกลง

- ❑ จัดตั้งกองทุน และเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการตามประกาศฯ
- ❑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะสมทบเงินเข้ากองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ตามข้อ ๖
- ❑ ยอมให้ตรวจบัญชีเงินฝาก
- ❑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ มติ คำสั่งหรือแนวปฏิบัติของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติหรือสำนักงาน ที่กำหนดขึ้นก่อนหรือระหว่างที่ข้อตกลงมีผลใช้บังคับ และให้ถือว่าข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ มติ คำสั่ง หรือแนวปฏิบัติดังกล่าวนั้น เป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงนี้

การสิ้นสุดของดำเนินการ

๑. กรณี สิ้นสุดข้อตกลงด้วยความยินยอมทั้งสองฝ่าย

ข้อ ๓ "องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เริ่มดำเนินงานตามข้อตกลงนี้ ตั้งแต่วันที่.....เดือนพ.ศ.๒๕..... จนสิ้นสุดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕....."

กำหนดเวลาสิ้นสุดข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง ถ้าสำนักงานหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มิได้บอกเลิกข้อตกลง ให้ถือว่าเวลาการดำเนินงานตามข้อตกลงนี้ขยายออกไปอีกทุกๆ หนึ่งปีงบประมาณ เว้นแต่ กรณีที่ทั้งสองฝ่ายเห็นสมควรบอกเลิกข้อตกลงนี้ ให้ข้อตกลงสิ้นสุดลงในวันสิ้นปีงบประมาณ นั้น และทรัพย์สินที่เหลือของกองทุนหลักประกันสุขภาพในท้องถิ่นหรือพื้นที่ให้ตกเป็นของหน่วยบริการปฐมภูมิของรัฐที่อยู่ในพื้นที่นั้น

๒. กรณี ยุบเลิกกองทุน

ข้อ ๑๓ กองทุนหลักประกันสุขภาพใด ที่ไม่มีเงินสมทบจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมใดๆ ต่อเนื่องตั้งแต่ ๒ ปี ขึ้นไป ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ประกาศยุบเลิกกองทุนหลักประกันสุขภาพนั้นได้ และให้โอนเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหลักประกันสุขภาพดังกล่าวเป็นของหน่วยบริการปฐมภูมิของรัฐในพื้นที่นั้น ตามวิธีการที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนด

ประกาศฯ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๕๗

**ข้อ ๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุน
หลักประกันสุขภาพภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน ทั้งนี้ ตาม
หลักเกณฑ์ในประกาศนี้และมติคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ**

โดยกองทุนหลักประกันสุขภาพมีวัตถุประสงค์

- เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของ หน่วยบริการ หรือสถาน
บริการ หรือหน่วยงานสาธารณสุข หรือ **หน่วยงานอื่น** หรือ สนับสนุนและส่งเสริมให้ กลุ่ม
หรือองค์กรประชาชน ดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณสุขในพื้นที่

- เพื่อให้กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่มี
ความเสี่ยง และกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่อยู่ในพื้นที่ สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้
อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสม และความ
ต้องการของประชาชนในพื้นที่

ระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

มีส่วนร่วม ตามความพร้อม ความเหมาะสม และ
ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

